

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Epävirallinen työ- ja sosiaaliministereiden kokous 7.-8.7.2025 Aalborgissa

Tanska järjestää epävirallisen työ- ja sosiaaliministereiden kokouksen 7.-8.7.2025 Aalborgissa. Epävirallisessa kokouksessa ei tehdä päätöksiä. Suomea kokouksessa edustaa työministeri Matias Marttinen.

Kokouksessa keskustellaan työntekijöiden vapaasta ja oikeudenmukaisesta liikkuvuudesta erityisesti lähetettyjen työntekijöiden hyvien työehtojen varmistamisen näkökulmasta. Aihetta tarkastellaan sekä EU:n kansalaisien että EU:n ulkopuolelta tulevien lähetettyjen työntekijöiden osalta ja toimeenpanon hyvien käytäntöjen kautta. Toisena keskusteluaiheena on kilpailukyky työllisyyspolitiikan alueella erityisesti osaavan työvoiman, laadukkaiden työpaikkojen ja kilpailukykyisten yritysten lähtökohdista sekä hallinnollisen taakan vähentämistävoitteen ja työntekijöiden oikeuksien turvaamisen tasapainon näkökulmasta.

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus ajaa erityisesti palveluiden sisämarkkinoiden kehittämistä, sääntelyesteiden purkua ja reilua kilpailua. Hallitus kannattaa toimivia sisämarkkinoita, joilla taataan palveluiden ja henkilöiden vapaa liikkuminen (Petteri Orpon Hallitusohjelma).

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailu-kyvyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp)

Hallitusohjelman mukaan Suomen menestys ja kansainvälinen kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen. Suomi pitää Euroopan kilpailukyvyn ja menestyksen kannalta ratkaisevana, että jatkamme määrätietoista ponnistelua koulutustason nostamiseksi ja jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi EU:n tasolla. (E58/2023 vp)

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely (E 58/2023 vp). Suomi tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. (E 7/2025 vp)

Asialista:

Täysistunto I - Vapaa ja oikeudenmukainen liikkuvuus

- Avauspuheenvuoro, työministeri Ane Halsboe-Jørgensen
- Pääpuheenvuoro, Enrico Letta
- Puheenvuoro, Komission johtava varapuheenjohtaja Roxana Mînzatu
- Paneelikeskustelu
- Puheenvuorokierros

Täysistunto II - Kilpailukyky työllisyyden alalla

Epävirallinen työ- ja sosiaaliministereiden tapaaminen 7.-8.7.2025, Aalborgissa

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tanska puheenjohtajamaana järjestää epävirallisen TSTK-neuvoston 7.-8.7.2025 työministeriöiden kokoonpanossa Tanskan Aalborgissa.

Puheenjohtajan valmisteleman tausta-asiakirjan pohjalta käydään politiikkakeskustelu työntekijöiden vapaasta ja oikeudenmukaisesta liikkuvuudesta erityisesti lähetettyjen työntekijöiden (sekä EU:n kansalaisten että EU:n ulkopuolelta tulevien) hyvien työehtojen varmistamisen näkökulmasta.

Suomen kanta

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus ajaa erityisesti palveluiden sisämarkkinoiden kehittämistä, sääntelyesteiden purkua ja reilua kilpailua. Hallitus kannattaa toimivia sisämarkkinoita, joilla taataan palveluiden ja henkilöiden vapaa liikkuminen (Petteri Orpon Hallitusohjelma).

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely. Suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatetta tulee kunnioittaa ja päätökset tulee tehdä mahdollisimman lähellä kansalaisia. Sääntelyn vaikutuksia yrityksiin on arvioitava. (E 21/2024)

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailukyvyyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukyvyille. (E 21/2024 vp)

Suomen näkemyksen mukaan on tärkeä vauhdittaa rajat ylittävää palveluntarjoamista eri toimin. Suomi tukee komission tavoitteita keventää työntekijöiden lähettämisen hallinnollisia menettelyjä. Suomi suhtautuu myönteisesti toimiin, joilla voidaan helpottaa rajat ylittävien palveluiden tarjoamista. (E 53/2025 vp)

Suomi kannattaa sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) yhteentoimivuuden parantamista. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että myös IMI-järjestelmän käytettävyyteen kiinnitetään huomiota. (E 53/2025 vp)

Valtioneuvosto pitää hyvänä toimia, joilla sujuvoitetaan työvoiman vapaata liikkuvuutta ja sisämarkkinoiden toimivuutta EU-alueella digitaalisia ja teknologisia keinoja hyödyntäen. (U 54/2024 vp)

Hallitus täydentää työvoimaa ensisijaisesti EU- ja ETA-alueelta. Hallitus vahvistaa erityisesti korkeasti koulutettujen sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoalan, vientiteollisuuden ja kausityöntekijöiden työperäisen maahanmuuton osalta positiivista maakuva, työmahdollisuuksien markkinointia sekä tiedottamista rekrytointimahdollisuuksista ulkomailta suomalaisille työnantajille valituista kohdemaista, joista Suomeen tulleet ovat yleensä työllistyneet ja integroituneet hyvin (Petteri Orpon Hallitusohjelma).

Työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi kiristetään merkittävästi väärinkäytöksistä määrättäviä rangaistuksia ja tehostetaan valvontaa (Petteri Orpon Hallitusohjelma).

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajan tavoitteena on käydä politiikkakeskustelu työntekijöiden vapaasta ja oikeudenmukaisesta liikkuvuudesta erityisesti lähetettyjen työntekijöiden (sekä EU:n kansalaisten että EU:n ulkopuolelta tulevien) hyvien työehtojen varmistamisen näkökulmasta.

Euroopan unionin sisäinen työvoiman liikkuvuus on keskeinen osa sisämarkkinoita. Taustapaperissa korostetaan sisämarkkinoiden toiminnan kannalta tärkeänä varmistaa, että liikkuvuus on reilua ja säädeltyä, jotta työntekijöillä on asianmukaiset työolot ja yrityksillä tasapuoliset kilpailuedellytykset.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa todetaan, että työvoiman liikkuvuus auttaa ratkaisemaan osajapulaa ja tukee talouskasvua. Liikkuvat työntekijät, mukaan lukien EU:n sisäiset ja kolmansien maiden lähetetyt työntekijät, ovat tärkeä osa EU:n työvoimaa.

Työvoiman liikkuvuuteen liittyy kuitenkin myös haasteita ja riskejä, joita on pyrittävä hallitsemaan. Työvoiman hyväksikäytön ja riiston riski on suuri erityisesti rakennus-, kuljetus- ja maatalousalalla. Kolmansien maiden kansalaiset voivat olla erityisen haavoittuvassa asemassa, koska heidän riippuvuutensa työnantajasta on tyypillisesti suurempaa ja lisäksi heillä ei useinkaan ole kielitaitoa tai turvaverkkoja tukena työsken- telymaassa. Ongelmia ovat muun muassa valelähettämiset, palkkarikkomukset ja huonot työolot.

Puheenjohtajan asiakirjassa tuodaan myös esiin, että työntekijöiden oikeuksien toteutumiseen liittyvässä valvonnassa on haasteita. Vaikka EU:lla on sääntelyä ja digitaalisia työkaluja, valvonta on monissa jäsenvaltioissa puutteellista. Monimutkaiset alihankintaketjut ja ns. postilaatikkoyritykset vaikeuttavat vastuullisten tahojen selvittämistä. Pienemmät alihankkijat rikkovat sääntöjä useammin kuin suuret yritykset.

Digitaaliset ratkaisut ovat keino tukea valvontaa ja sääntöjen noudattamista. Työkalut kuten ESSPASS voivat parantaa valvontaa, suojella työntekijöitä ja vähentää petoksia. Digitalisaatio voi tehostaa tarkastuksia ja sosiaaliturvan yhteensovittamista.

Puheenjohtajan taustapaperissa ovat seuraavat keskustelukysymykset:

1. Miten voidaan varmistaa reilu liikkuvuus siten, että lähetetyillä työntekijöillä – sekä EU:n kansalaisilla että kolmansien maiden kansalaisilla – jotka työskentelevät haavoittuvilla aloilla, on oikeudenmukaiset työolot eikä heitä altisteta vaarallisille työympäristöille?
2. Voivatko jäsenvaltiot jakaa parhaita käytäntöjään EU:n sääntöjen täytäntöönpanosta ja valvonnasta reilun työvoiman liikkuvuuden osalta, erityisesti työntekijöiden lähettämisen ja kolmansien maiden kansalaisten osalta, kuten sosiaaliset henkilökortit, vastuusäännöt alihankintatilanteissa ja riskinarvioinnit, jotka auttavat kohdentamaan tarkastuksia paremmin?

3. Mitkä ovat jäsenvaltioiden odotukset tulevalta reilun työvoiman liikkuvuuden toimenpidepakettilta?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Työllisyysjaosto (EU 29), työoikeusjaosto (jaosto 28) ja jaosto EU27 (Henkilöiden liikkuvuuteen liittyvät sosiaaliturvakysymykset) kirjallinen menettely 26. - 27.6.2025

EU-ministerivaliokunta 4.7.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 4.7.2015, kirjallinen käsittely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Epävirallisissa ministerikokouksissa ei tehdä päätöksiä.

Asiakirjat

Steering note, Session I Fair labour mobility in the EU: Ensuring high standards for all workers and a level playing field for companies

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Päivi Kantanen paivi.kantanen(at)gov.fi puh. 029 5048938
Sarita Friman, sarita.friman(at)gov.fi puh. 0295 160 144

VAHVA-tunnus

EU/9/2025

Epävirallinen työ- ja sosiaaliministerikokous 7.-8.7.2025: kilpailukyky ja työllisyys

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tanska puheenjohtajamaana järjestää epävirallisen TSTK-neuvoston 7.-8.7.2025 työministeriöiden kokoonpanossa Tanskan Aalborgissa. Kokouksessa käydään keskustelu kilpailukykyä ja työllisyyspolitiikasta puheenjohtajamaan tausta-asiakirjan pohjalla. Epävirallisissa ministerikokouksissa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelma linjaa, että hallitus kehittää työmarkkinoita joustavampaan suuntaan tarkoituksenaan tukea työllisyyttä, talouskasvua, kilpailukykyä ja tuottavuuden kehitystä. Hallitusohjelman mukaan Suomen menestys ja kansainvälinen kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen. Suomi pitää Euroopan kilpailukyyn ja menestyksen kannalta ratkaisevana, että jatkamme määrätietoisia ponnisteluja koulutustason nostamiseksi ja jatkuvan oppimisen vahvistamiseksi EU:n tasolla. (E58/2023 vp)

Sosiaalisen suojelun alueella osaavan ja koulutetun työvoiman turvaaminen, erityisesti kriittisillä aloilla, henkilöiden vapaan liikkuvuuden sujuvoittaminen ja kaksoissiirtymän tukeminen ja hyödyntäminen ovat tärkeitä alueita sekä itsessään että EU:n kilpailukykyille. (E21/2024 vp)

Suomi katsoo, että EU:n on välttämätöntä ylläpitää strategista kilpailukykyään. Kilpailukyyn varmistaminen, toimivat sisämarkkinat ja kasvu edistävät ihmisten hyvinvointia ja työllisyyttä EU-alueella. (E21/2024 vp)

Suomen tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely (E 58/2023 vp). Suomi tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. (E 7/2025 vp)

Koulutus ja taidot ovat väline taloudelliselle kilpailukyvyille. Suomi pitää tärkeänä, että osaamista tarkastellaan laaja-alaisesti ottaen huomioon tiedot, taidot, arvot ja asenteet. (E56/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

EU:n talouskasvu on ollut heikompaa kuin muilla johtavilla talousalueilla. Työvoiman ennustetaan pienenevän kahdella miljoonalla henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Puolustukseen, turvallisuuteen ja strategiseen autonomiaan käytettävät kulut tulevat nousemaan lähivuosina. Eurooppalaisten yritysten tuottavuus ja kilpailukyky ovat keskeisiä, jotta voimme turvata hyvinvointimme myös tulevaisuudessa. Sekä Enrico Lettan että Mario Draghin äskettäin julkaistuissa raporteissa käsitellään kilpailukykyyn liittyviä haasteita. Komissio on julkaissut kilpailukykykompassin ja osaamisunioni-aloitteen.

Tällä hetkellä komissio valmistelee yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa laadukkaiden työpaikkojen tiekarttaa.

EU:n työllisyyspolitiikassa voidaan nähdä kolme kilpailukyvyn kannalta keskeistä näkökulmaa:

1. osaamiseen investoiminen
2. osaavan työvoiman saatavuus
3. parempi sääntely ja sääntelyn yksinkertaistaminen

Osaamisen kehittäminen on avain parempaan osaavan työvoiman saatavuuteen. Komission maaliskuussa 2025 julkaiseman osaamisunioni-aloitteen tavoitteena on osaamisen kehittäminen tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi. EU:n työllisyysaste on ennätyskorkea (76 %), mutta työvoiman tarjontaa on silti mahdollista parantaa, etenkin tietyissä osaryhmissä, kuten naisten, nuorten ja ikääntyneiden keskuudessa.

Työvoimaan osallistuminen ja tuottavuus riippuvat muun muassa jäsenmaiden työllisyyspolitiikoista, verotuksesta ja sosiaaliturvajärjestelmistä, lapsenhoitopalveluista, sosiaalipalveluista ja pitkäaikaishoivasta sekä oikeudenmukaisista työoloista. Oikeudenmukaiset työehdot ja turvallinen työympäristö ovat keskeinen kilpailukykytekijä.

Työvoiman liikkuvuus on keino parantaa osaavan työvoiman saatavuutta, mutta siihen voi liittyä riskejä heikommista työehdoista. Yksi keino parantaa työehtojen valvontaa ovat digitaaliset työkalut.

Raskas sääntely heikentää kilpailukykyä. Komission omnibus-aloitteiden tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa 25 % tulevien viiden vuoden aikana. Pienten ja keski suurten yritysten kohtaamaa taakkaa halutaan vähentää vielä enemmän, 35 %. Kaikkien aloitteiden vaikutukset on arvioitava huolellisesti. Työmarkkinaosapuolten rooli on keskeinen myös kilpailukyvyn parantamisessa.

Ministereiltä pyydetään 2 minuutin puheenvuoroa. Keskustelukysymykset ovat:

- 1) Miten TSTK-neuvosto voi edistää vahvempaa ja kestävämpää eurooppalaista taloutta, jossa työvoima on osaavaa, työpaikat laadukkaita ja yritykset kilpailukykyisiä?

2) Miten voimme TSTK-ministereinä varmistaa, että nykyinen ja tuleva EU-lainsäädäntö noudattaa hallinnollisen taakan vähentämistavoitetta ja samaan aikaan turvaa työntekijöiden oikeudet?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Työllisyysjaosto (EU29) kirjallinen käsittely 26.-27.6.2025
EU-minva 4.7.2025

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen käsittely 4.7.2025

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Asialla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Steering note, Session II: Competitiveness in the employment policy field: Ensuring skilled labour, quality jobs and avoiding unnecessary burdens for businesses

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Tallamaria Maunu, TEM, tallamaria.maunu(at)gov.fi, 050 313 5151
Riikka-Maria Turkia, TEM, riikka-maria.turkia(at)gov.fi, 0295 047 135
Sarita Friman, VNEUS, sarita.friman(at)gov.fi, 0295 160 144

VAHVA-tunnus

EU/9/2025

Liitteet

Napsauta tähän ja kirjoita liitteet